

Sdružení pro stavebněhistorický průzkum

a

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Kroměříži
pořádají

16. specializovanou konferenci stavebněhistorického průzkumu

HRADY A TVRZE v širších souvislostech

Kroměříž, Arcibiskupský zámek, 20.–23. června 2017

Záštitu nad konferencí přijali

Mgr. Miroslav Kašný, radní Zlínského kraje

a

Mgr. Jaroslav Němec, starosta města Kroměříže

Téma a cíl konference:

Hrady a tvrze náleží již dlouhodobě k badatelsky nejexponovanějším historickým památkám. Z hlediska zájmu návštěvnické veřejnosti pak hrady a tvrze či jejich zříceniny představují jednu z vůbec nejatraktivnějších skupin zpřístupněných památkových objektů. Za staletí své existence se staly neodmyslitelnou součástí kulturní krajiny a přirozenými dominantami, tvořícími pro nejširší veřejnost zřetelnou spojnicí mezi minulostí a současností. Tyto stavby spoluvytvářely páteř osídlení krajiny, byly místy důležitých historických událostí, sídly významných držitelů, ale i místy každodenního života a součástí hospodářských a správních struktur.

Nejděčnějším tématem studia opevněných sídel nadále zůstává rozbor jednotlivých objektů s důrazem na rekonstrukci stavebního vývoje a poznání jejich podoby v jednotlivých stavebních fázích. Sama tato oblast představuje složitou problematiku, která je výslednicí řady funkčních, architektonických, rezidenčních, fortifikačních a reprezentačních požadavků, v průběhu staletí kladených stavebníky na tyto objekty. Každá ze zmíněných oblastí má při

jejich poznávání svoji nezastupitelnou roli. Ve srovnání s ostatními památkami historické architektury tedy u hradů a tvrzí nabývá na důležitosti zvláště aspekt jejich polyfunkčnosti.

Přestože počátky odborného zájmu o tyto památky sahají již hluboko do 19. století, nelze z mnoha důvodů současný stupeň jejich poznání považovat za uspokojivý. Příčinu tohoto stavu je nutno spatřovat především v nestejně hloubce poznání jednotlivých lokalit i ve faktu, že při jejich zkoumání se uplatňují odlišné metodické postupy, vycházející nejčastěji z pozic obecné historie, stavební historie, archeologie nebo dějin architektury a umění, aniž by docházelo k potřebnému syntetickému propojení výstupů jednotlivých zainteresovaných vědních oborů. Interdisciplinární poznávání hradů a tvrzí, je sice často proklamovaným, avšak v praxi často obtížně dosažitelným a tudíž stále nikoli samozřejmým výstupem studia zkoumaných objektů.

Cílem této konference je především přispět, alespoň dílčím způsobem, právě ke zmíněnému interdisciplinárnímu studiu opevněných sídel a k poznání širšího kontextu, v němž jednotlivé objekty vznikaly a fungovaly. Poslední desetiletí přinesla řadu nových postupů, ale i metodických problémů, s nimiž se moderní studium problematiky opevněných sídel musí vyrovnat. Jde zejména o racionální vnímání typologických kategorií jako pracovního prostředku k utřídění zkoumaného materiálu a nikoli jako neměnných veličin, jimž je třeba podřizovat interpretaci zjištěné podoby jednotlivých objektů. Nové dokumentační a poznávací metody (např. LIDAR) pak dovolují dokonalejší poznání širších souvislostí a prostorových vazeb jednotlivých částí těchto památek v krajině, včetně dříve opomíjených či nedostatečně zřetelných terénních reliktních, a umožňují tak pořízení jejich věrohodnější dokumentace. Výrazný a nezpochybnitelný podíl při zpřesnění datací vzniku objektů či jejich částí získává dendrochronologie. Stále většího významu nabývá vedle tradičního srovnávání morfologie architektonických článků, zejména poznávání dobových stavebních postupů a dalších technologických procesů, ale například i provozních a komunikačních souvislostí sídel a v jejich rámci se nacházejících jednotlivých objektů.

Arcibiskupský zámek v Kroměříži je pro konání konference s tímto zaměřením vhodným místem. V jeho barokním organismu se totiž poměrně nedávno podařilo přesněji rozeznat pozůstatky jeho výstavného pozdně gotického předchůdce, které lze v rámci doprovodné exkurze navštívit.

Tematické okruhy konference:

Hrady a tvrze v historické sídelní struktuře

Vztah k okolnímu osídlení, historickým komunikacím, historické podmínky jejich vzniku, života a zániku.

Aktuální výsledky průzkumů jednotlivých lokalit

Nové poznatky o stavebním vývoji jednotlivých objektů nebo jejich částí.

Stavební podoba hradů a tvrzí

Zakládání a přestavby hradů a tvrzí, konstrukční detaily jejich staveb, zánik těchto sídel a jednotlivých objektů v jejich areálu, hospodářské a technické vybavení, atd.

Možnosti moderních technologií při odborné dokumentaci

Uplatnění moderních metod dokumentace historických objektů, reliéfu krajiny, atd.

Organizační informace:

Konference se bude konat v balkónových sálech Arcibiskupského zámku v Kroměříži, Sněmovní náměstí 1, 767 01 Kroměříž, ve dnech 20.–23. června 2017.

Přihlášky na konferenci, přihlášky příspěvků:

Závaznou přihlášku k účasti na konferenci a přihlášení příspěvku vyplníte v [online formuláři](#) a současně odešlete, obratem na zadaný e-mail obdržíte kopii vyplněné přihlášky. Přihlášky lze zasílat do **31. května 2017**.

Odkaz na přihlášku (formulář) a aktuální informace ohledně konference najdete na webových stránkách Sdružení pro SHP www.svornik.cz i Národního památkového ústavu www.npu.cz. Předběžný program konference bude zveřejněn **do 30. dubna 2017**.

Ubytování a stravování:

Ubytování a stravování si zajistí každý účastník sám. Místo konání konference (Arcibiskupský zámek) se nachází v centru města, je velice dobře dostupné, v blízkosti se nachází řada ubytovacích i stravovacích zařízení. Stručný přehled a nabídka ubytování je uveřejněna na [webových stránkách města Kroměříže](#). Přehled možného ubytování a stravování včetně cenových relací bude zaslán řádně přihlášeným v dostatečném předstihu před konáním konference.

Informace pro přednášející:

Požadovány a preferovány jsou shrnující, syntetizující a srovnávací příspěvky nebo příspěvky věnované jednotlivým lokalitám, ovšem s přesahem do obecné roviny. Maximální délka referátu je 15+5 minut (15 minut referát, 5 minut diskuse). V odůvodněných případech obsáhlejších přehledových příspěvků lze s organizátory konference předjednat prodloužení časového prostoru.

Název a anotaci vystihující podstatu příspěvku je nutno zaslat **do 30. dubna 2017** na e-mailovou adresu vrla.radim@npu.cz.

Z konference bude vydán sborník Svorník, který je zařazen na Seznam recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v České republice.

Kontakty, organizační a programové zajištění konference:

Komunikace s přednášejícími – Radim Vrla, e-mail: vrla.radim@npu.cz, mobil: +420 724 808 267, Národní památkový ústav, ÚOP v Kroměříži

Informace ohledně přihlašování – Mgr. Petra Zelinková, e-mail: zelinkova.petra@npu.cz, mobil: +420 775 442 269, Národní památkový ústav, ÚOP v Kroměříži

Informace ohledně ubytování a stravování – Radka Obdržálková, e-mail: obdrzalkova.radka@npu.cz, mobil: +420 775 442 285, Národní památkový ústav, ÚOP v Kroměříži